

Misiunea educativă a familiei (2)

A doua parte a unui studiu privind rolul familiei în educația copiilor.

05.03.2014

Persoana umană se realizează, se construiește pe sine însăși prin deciziile sale libere. Este bine cunoscut faptul că libertatea nu constă în simpla alegere între două opțiuni, ci în capacitatea de autocontrol pentru a te îndrepta spre binele adevărat.

Prin urmare, un aspect central al educației copiilor este tocmai formarea în acest spirit al libertății, adică să dorească să facă binele nu numai pentru că li se cere, ci tocmai pentru că este bine. Frecvent copiii sunt mai educați de ceea ce văd și experimentează acasă - un climat de libertate, bucurie, afecțiune și încredere – decât de ceea ce li se spune. De aceea misiunea educativă a părinților constă, mai mult decât în a transmite informații, în a împărtăși dragostea de adevăr care este cheia libertății.[1] În acest fel, ajutați de harul lui Dumnezeu, copiii cresc cu dorința de a direcționa viețile lor către Adevărul deplin, singurul în măsură să dea sens existenței și să satisfacă dorințele cele mai profunde ale inimii omului.

O iubire exigentă

Educarea în spiritul libertății este o artă, deloc ușoară. Așa cum

subliniază Papa Benedict al XVI-lea, "am ajuns astfel la punctul fără îndoială cel mai dificil al operei educative: găsirea unui echilibru între libertate și disciplină. Fără reguli de comportament și de viață, aplicate zi de zi, chiar și în lucrurile cele mai mărunte, nu ne putem forma caracterul și nu putem fi pregătiți să facem față încercărilor care, în mod inevitabil, nu vor lipsi în viitor. Cu toate acestea, relația educativă este mai presus de toate întâlnirea a două libertăți și o educație reușită constă în formarea copilului pentru utilizarea adecvată a libertății".[2]

O premiză utilă pentru găsirea unui echilibru între exigență și libertate este reamintirea faptului că credința și morala creștină sunt cheia fericirii umane. A fi creștin poate fi un lucru exigent, dar niciodată nu este ceva opresiv, ci extrem de eliberator. Scopul este ca, încă din copilărie,

copiii să experimenteze la ei acasă faptul că omul "nu se poate regăsi pe deplin pe sine însuși decât printr-o dăruire sinceră de sine".[3] Și că cel care trăiește din plin viața creștină nu este "o persoană fără personalitate, plictisitoare; nu-și pierde libertatea. Numai omul care se încredințează total lui Dumnezeu găsește adevărata libertate, amploarea vastă și creatoare a libertății binelui "[4].

Mai precis viața creștină este singura viață fericită; singura care eliberează omul de amărăciunea unei existențe fără Dumnezeu. Papa Benedict al XVI-lea a afirmat cu mare forță la începutul pontificatului său: "Cel care-i deschide porțile lui Cristos nu pierde nimic, nimic - absolut nimic din ceea ce face viața liberă, frumoasă și măreață. Nu! Numai în această prietenie se deschis larg porțile vieții. Numai în această prietenie se dezvăluie cu adevărat

marele potențial al condiției umane. Numai în această prietenie experimentăm ceea ce este frumos și ceea ce ne eliberează. Așa că, aș dori astăzi, cu o mare forță și o mare convingere, dintr-o lungă experiență personală de viață, să vă spun, vouă tinerilor: Nu vă fie frică de Cristos! El nu ia nimic și dă totul. Cel care i se dăruiește primește înapoi însutit".[5]

Pentru a realiza acest lucru, este necesar mai întâi ca bucuria unei vieți coerente "să transpară" la părinții înșiși. Părinții educă în principal prin propria conduită. Ceea ce fiii și fiicele așteaptă de la tatăl și mama lor nu sunt numai cunoștințe sau sfaturi mai mult sau mai puțin oportune ci ceva mai înalt: o mărturie despre valoarea și sensul vieții, mărturie încarnată într-o existență concretă și afirmată prin intermediul diverselor circumstanțe și situații de-a lungul anilor. Copiii au nevoie să vadă că comportamentul

pe care îl văd la părinții lor nu este un obstacol în calea libertății ci o sursă de libertate interioară. Iar părinții, fără a-i amenința, cu o abordare pozitivă trebuie să le creeze copiilor lor o « structura internă », să-i educe pentru această libertate furnizându-le motivele pentru a înțelege bunătatea a ceea ce li se cere, astfel încât aceștia să și-o însușescă. În acest fel, personalitatea le este întărită și se maturizează siguri pe ei înșiși și liberi. Ei învață să trăiască deasupra modelelor și să meargă împotriva curentului atunci când este necesar.

Experiența arată că, odată ajunși adulți, copiii le sunt recunoscători părinților mai mult decât pentru orice altceva, pentru această educație la libertate și responsabilitate.

Să-i educăm către valori înalte

Nu există nici o îndoială că dragostea de copii nu are nimic de-a face cu

respectarea unei așa-zise
"neutralități educaționale" care de
altfel este imposibil de pus în
practică. Pe de altă parte, nu trebuie
să uităm că dacă părinții nu educă, o
vor face alții în locul lor. Din
totdeauna, și probabil în zilele
noastre mai mult decât în trecut,
societatea, climatul general și mass-
media au o influență semnificativă,
care nu este deloc neutră. Pe de altă
parte, există în prezent tendința de a
preda doar valori acceptabile de
către toată lumea: valori care, chiar
pozitive, sunt evident minimale.

Părinții nu trebuie să se teamă de a-
și forma copiii în spiritul tuturor
valorilor care cred ei că sunt
necesare pentru fericirea acestora.
Din insistența părinților, de exemplu,
pentru a studia, copiii vor învăța că
studiul, învățătura, este un lucru
important în viața lor. Din insistența
binevoitoare a părinților care le cer
să fie tot timpul curați și bine

îmbrăcați, ei învață că igiena și modul cum se prezintă, nu sunt lucruri de neglijat. Dar, în cazul în care părinții, chiar dacă dau un bun exemplu personal și explică întotdeauna motivele, dacă nu insistă suficient asupra altor probleme (de exemplu, să fie decenti, să spună întotdeauna adevărul, să fie loiali, să se roage, să primească frecvent sacramentele, să trăiască sfântă puritate, etc.), copiii se pot gândi intuitiv că aceste valori nu mai sunt « la modă » dacă chiar părinții lor nu le practică sau nu îndrăznesc să le susțină cu seriozitate.

De o importanță vitală în acest demers este comunicarea. O tendință uzuală este de a spune, "Nu pot înțelege tineretul din ziua de azi", "anturajul este foarte prost", "pe vremuri nu s-ar fi permis așa ceva". Raționamentul fondat pe autoritate poate fi util la un moment dat, dar întotdeauna se dovedește insuficient

pe termen lung. În domeniul educației, uneori ne putem baza pe recompense sau pedepse, dar trebuie mai ales vorbit despre bunătatea sau răutatea faptelor și despre genul de viață care le va urma. Astfel, îi ajutăm pe copii să descopere legătura indisolubilă între libertate și responsabilitate.

Nu este întotdeauna necesar să teoretizăm prea mult cu copiii. Sf. Josemaría spunea că părinții ar trebui să încerce să devină prietenii copiilor lor, prietenii cărora aceștia să le încredințeze grijile lor, pe care să-i consulte în problemele lor și de la care să aștepte un ajutor eficient și prietenos.

Pentru a realiza acest lucru părintele trebuie să petreacă timp împreună cu copilul, cu fiecare dintre copii în mod individual, să ia inițiativa de a vorbi cu ei calm despre problemele centrale ale fiecărei etape a

existenței: originea vieții, crizele adolescenței, logodna și fără îndoială – pentru că acesta este lucrul cel mai important – despre vocația pe care Dumnezeu a prevăzut-o pentru fiecare dintre noi.

După cum Papa Benedict al XVI-lea sublinia: "O educație care s-ar limita la furnizarea de idei și informații, dar care ar lăsa de-o parte marile întrebări privitoare la adevăr, mai ales acest adevăr care ne poate folosi ca ghid în viețile noastre, ar fi o educație cu adevărat slabă. Părinții nu trebuie să se teamă să vorbească despre orice cu copiii lor sau să recunoască faptul că și ei fac greșeli și că și ei au fost tineri: departe de a le diminua autoritatea, această încredere îi face mai apți pentru a-și îndeplini misiunea lor educativă.

Cea mai bună „afacere”

Misiunea educativă a părinților este o sarcină interesantă și de o mare

responsabilitate. Părinții "trebuie să înțeleagă că întemeierea unei familii, educarea copiilor lor, și exercitarea unei influențe creștine în societate sunt sarcini supranaturale. Eficiența și succesul vieții lor, fericirea lor depinde într-o mare măsură de gradul de conștientizare a misiunii lor specifice. "Meseria de părinte este cea mai importantă meserie a lor. Sf. Josemaría obișnuia să spună că: "creșterea copiilor este pentru părinți prima și cea mai bună „afacere” : „afacere” care le va aduce fericire, și în care Biserica și societatea își pun mari speranțe. Mai mult decât atât, la fel ca și un bun profesionist mânat de nobilele idealuri de a învăța și de a-și îmbunătăți calitatea muncii profesionale, tot așa părinții ar trebui să vrea să învețe cum să fie mai buni soți și părinți.

Pentru a stimula această dorință, Sfântul Josemaría a încurajat înființarea cât mai multor inițiative

practice care continuă să sprijine mii de cupluri: cursuri de formare pentru viața de familie, cluburi pentru băieți și fete, școli în care părinții sunt protagoniștii principali, etc.

A fi părinți buni este o mare provocare. Efortul pe care îl implică nu trebuie pierdut din vedere, dar, cu harul primit în sacramentul căsătoriei, cu dăruirea plină de bucurie și iubire a soților toate aceste sacrificii pot fi suportate cu bucurie. Educația propriilor copii este o sarcină de dragoste. Cu această iubire, părinții pot merge cu încredere la Dumnezeu, de la care vine orice paternitate în cer și pe pământ [10], să-l roage să le protejeze familia și să le binecuvânteze copiii. "Rugați-vă pentru ei. Rugăciunea unui tată sau mamă atunci când se roagă lui Dumnezeu pentru copiii lor, este extrem de puternică. Rugați-vă!

Rugați-vă pentru ei. Puneți-i sub protecția Preasfintei Fecioare Maria, fiți buni prieteni cu Sfântul Iosif, care a fost un tată minunat și să aveți o mare devoțiune față de îngerii păzitori ai copiilor voștri." [11]

M. Díez

[1]. Cf. Ioan 8, 32.

[2]. Benedict al XVI lea , Scrisoare către dieceza Romei privind nevoia urgentă de formare a noilor generații, 21 ianuarie 2008.

[3]. Conciliul Vatican II, Const. past. *Gaudium et spes*, nr. 24.

[4]. Benedict al XVI lea, Omilie, 8 decembrie 2005.

[5]. Benedict al XVI lea, Omilie.

[6]. Es Cristo que pasa, nr. 28

[7]. *Ibid.* nr. 27.

[8]. Benedict al XVI lea, Scrisoare către dieceza Romei privind nevoia urgentă de formare a noilor generații, 21 ianuarie 2008.

[9]. *Conversaciones*, nr. 91.

[10]. Ep 3, 14.

[11]. *Hogares luminosos y alegres*
pag. 125

.....

pdf | document generat automat din
<https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/lamision-educativa-de-la-familia-2/>
(07.08.2025)